

INFO WWW.ONDERWIJSKIEZER.BE

Je bent op zoek naar een studierichting. Een richting die goed bij je past en die je alle kansen geeft voor jouw toekomst. Onderwijskiezer helpt je in die zoektocht. Onderwijskiezer is bedoeld voor leerlingen, ouders, leerkrachten, CLB-ers, ... kortom voor iedereen die op zoek is naar objectieve, onafhankelijke en kwaliteitsvolle informatie over het gehele onderwijslandschap.

STUDIEKEUZE NA DE EERSTE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Na de eerste graad wordt er gekozen voor **een studierichting**. Deze studierichting **behoort tot een finaliteit** en vaak **ook een studiedomein** (tenzij de studierichting domein-overschrijdend is).

Bij het **kiezen** voor een **finaliteit** zijn er **3 mogelijkheden** :

- DOORSTROOMFINALITEIT = (later) doorstromen naar het **HOGER ONDERWIJS**. Hiertoe behoren **alle** ASO-richtingen (Algemeen secundair onderwijs) maar **ook** een **aantal** TSO (Technisch secundair onderwijs) en KSO (Kunst secundair onderwijs)-richtingen.

Ze zijn dus vooral **abstract-theoretisch** qua inhoud en hebben de bedoeling om leerlingen succesvol te laten doorstromen naar **academische en professionele bacheloropleidingen**. ASO-studierichtingen **zijn studiedomein-overschrijdend**. De studierichtingen uit TSO en KSO zijn **studiedomein-gebonden**.

- ARBEIDSMARKTFINALITEIT = (later) doorstromen naar de **ARBEIDSMARKT**. Hiertoe behoren de BSO (Beroeps secundair onderwijs, al dan niet lineair, modulair, dual of via een vorm van deeltijds onderwijs) richtingen.

Studierichtingen die tot de arbeidsmarktfinaliteit behoren, zijn **ingedeeld** per **studiedomein**. Arbeidsmarktgerichte studierichtingen in het gewoon secundair onderwijs hebben de **bedoeling om leerlingen voor te bereiden op gaan werken**, te laten **doorstromen** naar se-n-se (Secundair na secundair, is 7^e jaar) of eventueel naar een graduaat (vroegere HBO5 opleidingen = Hoger beroepsopleiding).

- DUBBELE FINALITEIT = (later) doorstromen naar **DE ARBEIDSMARKT** of het **HOGER ONDERWIJS**. Het betreft hier de meer toegepaste en minder theoretische studierichtingen uit het TSO en KSO. Studierichtingen met dubbele finaliteit zijn **ingedeeld** per **studiedomein**. Ze hebben de bedoeling om leerlingen enerzijds voor te bereiden op de arbeidsmarkt, anderzijds om door te stromen naar (professionele) bachelors of graduaatsopleidingen uit het Hoger onderwijs, of eventueel Se-n-se (Secundair na secundair, soort van 7^e jaar).

Er zijn **8 studiedomeinen** (waarvan elk dus een aantal studierichtingen bevat) :

- Taal en cultuur
- STEM (science – technology – engineering – mathematics)
- Economie en organisatie
- Kunst en creatie
- Maatschappij en welzijn
- Land- en tuinbouw
- Voeding en horeca
- Sport

Of je al dan niet toegelaten wordt tot een studierichting, hangt af van **het attest** dat de **klassenraad** jou uitgereikt heeft.

Er zijn wel bijkomende voorwaarden voor een aantal studierichtingen uit de **studiedomeinen Kunst- en creatie** en **Sport**. De school kan bij de studierichtingen **ballet, dans, muziek en woordkunst-drama** een bijkomende **geschiktheidsproef** opleggen.

Bij de studierichtingen die te maken hebben met **topsport**, heb je **een sportstatuut** nodig (wordt al dan niet uitgereikt door de sportbond waarbij je aangesloten bent).

Meer info ?

- www.onderwijskiezer.be/secundair onderwijs/2e graad (info rond de inhoud van richtingen, welke logische vervolgmogelijkheden in 3^e graad, adressen scholen die de studierichting aanbieden,...).
- Websites van scholen zelf, met verwijzing naar inhoud richtingen en desbetreffende contactpersonen.

ARBEIDSMARKTGERICHT

STUDIEDOMEIN	(bso en dbso)		(buso ov 3)	
	2 ^e GRAAD	3 ^e GRAAD	2 ^e GRAAD	3 ^e GRAAD
ECONOMIE EN ORGANISATIE	Organisatie en logistiek	Logistiek	Basisorganisatie	Bestuurder interne transportmiddelen Magazijnmedewerker
		Onthaal, organisatie en sales		Onthaalmedewerker Verpakker Winkelmedewerker
KUNST EN CREATIE	Artistiek-creatieve bewerkingen*	Diamantbewerking* Goud en juwelen* Muziekinstrumentenbouw* Uurwerk maken*		
	Decor en etalage*	Decor, etalage en publiciteit*		
LAND EN TUINBOUW	Plant, dier en milieu	Dier en milieu Dierenzorg Groenaanleg en -beheer Groendecoratie Plant en milieu	Basis groenvoorziening en decoratie	Assistent plantaardige productie Medewerker florist Medewerker groen- en tuinbeheer
	Paardenhouderij*	Paardenhouderij*		
MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	Haar en schoonheidsverzorging	Haarverzorging Schoonheidsverzorging	Basis haarverzorging	Medewerker kapper
	Moderealisatie en textielverzorging	Moderealisatie Textielverzorging	Basis confectie en textielverzorging	Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering Medewerker textielverzorging
	Zorg en welzijn	Assistentie in wonen, zorg en welzijn Verzorging	Basis logistiek Onderhoud	Huishoudhulp zorg Logistiek assistent in de zorg Schoonmaker
SPORT	Beweging en sport*	Beweging en sport*		
	Topsport (finaliteit arbeidsmarkt)*	Topsport (finaliteit arbeidsmarkt)*		
STEM	Bouw	Afwerking bouw Bouwplaatsmachinist Ruwbouw	Basis bouw	Medewerker ruwbouw Plaatser interieurprojecten Plaatser soepele vloerbekleding Plaatser wandbekleding Samensteller Vloerder-tegelzetter Voeger Werkplaatsinterieurbouwer
	Binnenvaart*	Binnenvaart en beperkte kustvaart*		
	Elektriciteit	Brom- en motorfietsinstallaties Elektrische installaties Fietsinstallaties Koelinstallaties Onderhoudsmechanica auto Podiuminstallaties* Preventief onderhoud machines en installaties Productie-industrie Sanitaire en verwarmingsinstallaties		s Monteur sanitaire en verwarmingsinstallaties
	Hout	Binnen- en buitenschrijnwerk Binnenschrijnwerk en interieur	Basis hout	Insteller plaatbewerking Machinaal houtbewerker Medewerker hout Plaatser binnenschrijnwerk Plaatser buitenschrijnwerk Werkplaatsbinnenschrijnwerker Werkplaatsbuitenschrijnwerker

STEM	Mechanica	Bouwplaatsmachinist Koetswerk Lassen-constructie Mechanische vormgeving Vrachtwagenchauffeur*	basismechanica	Bandenmonteur Fietshersteller Hoeknaadlasser Vorbewerker carrosserie
	Printmedia	Printmedia		
	Schilderen en decoratie	Decoratie en schilderwerken	Basis schilderen en decoratie	Schilder
	Textiel*	Textiel* Textielverzorging		
	Zeevisserij*	Zeevisserij*		
TAAL EN CULTUUR	Onthaal en recreatie*	Onthaal en recreatie*		
VOEDING EN HORECA	Bakkerij	Brood- en banketbakkerij	Basis bakkerij	Medewerker banketbakkerij
	Restaurant en keuken	Grootkeuken en catering Restaurant en keuken	Basis horeca	Keukenmedewerker Medewerker fastfood Medewerker kamerdienst Medewerker speelkeuken
	Slagerij	Slagerij	Basis slagerij	Medewerker slagerij

*dit is een studierichting die je in weinig scholen kan volgen

DUBBELE FINALITEIT (doorstroom en arbeidsmarktgericht)		
STUDIEDOMEIN	2° GRAAD	3° GRAAD
	(tso/kso)	(tso/kso)
ECONOMIE EN ORGANISATIE	Bedrijf en organisatie	Bedrijfsorganisatie Commerciële organisatie Internationale handel en logistiek
	Toerisme	Toerisme
KUNST EN CREATIE	Architecturale en beeldende kunsten*	Architectuur en interieur* Beeldende kunst*
	Ballet*	Ballet*
	Creatie en mode*	Mode*
	Fotografie*	Fotografie*
	Grafische technieken*	Crossmedia* Grafimedia*
LAND EN TUINBOUW	Plant-, dier- en milieutechnieken	Agrotechnieken dier Agrotechnieken plant Natuur- en groentetechnieken Tuinaanleg en -beheer
MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	Creatie en mode*	Mode*
	Maatschappij en welzijn	Defensie en veiligheid* Gezondheidszorg Opvoeding en begeleiding
	Wellness en lifestyle	Wellness en schoonheid
SPORT	Sport	Sportbegeleiding
	Topsport (dubbele finaliteit)*	Topsport (dubbele finaliteit)*
STEM		Binnenvaarttechnieken*
	Biotechnieken	Biotechnologische en chemische technieken
	Bouwtechnieken	Bouwtechnieken
	Elektromechanische technieken	Autotechnieken Elektromechanische technieken Elektrotechnieken Industriële ICT Koel- en warmtetechnieken
	Elektrotechnieken	Elektronicatechnieken Elektrotechnieken Industriële ICT
	Grafische technieken*	Crossmedia* Grafimedia*
	Houttechnieken	houttechnieken
	Maritieme technieken dek*	Maritieme technieken dek*
	Maritieme technieken motoren*	Maritieme technieken motoren*
	Mechanische technieken	Mechanische vormgevingstechnieken

STEM	Textielontwerp en prototyping*	Textielontwerp en prototyping*
	Textielproductietechnieken*	Textielproductietechnieken*
	Voertuigtechnieken	Autotechnieken
		Optiekttechnieken* Orthopedietechnieken* Podiumtechnieken* Tandtechnieken* Vliegtuigtechnieken*
TAAL EN CULTUUR	Taal en communicatie	Taal en communicatie
	Toerisme	Toerisme
VOEDING EN HORECA	Bakkerijtechnieken	Bakkerijtechnieken
	Horeca	Horeca
	Slagerijtechnieken	Slagerij-traiteurtechnieken
	Toerisme	Toerisme

*dit is een studierichting die je in weinig scholen kan volgen

DOORSTROOMGERICHT				
DOMEINOVERSCHRIJDEND (aso)		STUDIEDOMEIN	DOMEINGEBONDEN (tso-kso)	
2^e GRAAD	3^e GRAAD		2^e GRAAD	3^e GRAAD
Economische wetenschappen	Economie–moderne talen Economie-wiskunde	ECONOMIE EN ORGANISATIE	Bedrijfswetenschappen	bedrijfswetenschappen
Freinetpedagogie		KUNST EN CREATIE	Architecturale en beeldende vorming*	Architecturale vorming*
Grieks-Latijn	Grieks-Latijn Grieks-Wiskunde		Beeldende en audiovisuele vorming*	Beeldende vorming* Audiovisuele vorming*
Humane wetenschappen	Humane wetenschappen		Dans* Muziek* Woordkunst-drama*	Dans* Muziek* Woordkunst-drama*
Latijn	Latijn-moderne talen Latijn-wetenschappen Latijn-wiskunde	LAND EN TUINBOUW	Biotechnische wetenschappen	Biotechnologische en chemische wetenschappen
Moderne talen	Moderne talen-wetenschappen	MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	Maatschappij- en welzijnswetenschappen	Welzijnswetenschappen
Natuurwetenschappen	Wetenschappen-wiskunde	SPORT		Topsport Bedrijfswetenschappen*
Rudolf Steinerpedagogie	Rudolf Steinerpedagogie	STEM	Biotechnische wetenschappen	Biotechnische en chemische wetenschappen
Sportwetenschappen	Sportwetenschappen		Bouwwetenschappen	Bou- en houtwetenschappen
Topsport-economie*	Topsport-economie*		Technologische wetenschappen	Technologische wetenschappen en engineering Informatica- en communicatietechnologie Mechatronica
Topsport-natuurwetenschappen*	Topsport-wetenschappen	TAAL EN CULTUUR		Taal en communicatiewetenschappen
Yeshiva	Yeshiva	VOEDING EN HORECA	Biotechnische wetenschappen	Biotechnologische en chemische wetenschappen

*dit is een richting die je in weinig scholen kan volgen

Overgangen van 2^e naar 3^e graad :

- In de 3^e graad **ontstaan nog een aantal nieuwe studierichtingen** in zowel doorstroom-, dubbele- als arbeidsfinaliteit.
- Meestal is het een “verfijning” (meer specifiek) van een richting uit de 2^e graad met nog **duidelijker klemtonen**.

Tips bij verandering studierichting van 2^e naar 3^e graad (of van 3^e naar 4^e jaar) :

- Een andere studierichting kiezen binnen eenzelfde (of aanverwant) studiedomein verhoogt meestal de kans op succes.
- Algemeen geldt dat een **overstap** van een theoretische naar een meer toegepast-praktische studierichting gemakkelijker gaat dan omgekeerd. Onderschat echter de achterstand voor technische- en praktijkvakken niet !
- Of een overstap lukt zal zowel van **jezelf** afhangen (vaardigheden, belangstelling, motivatie, of jezelf willen bijwerken tijdens vakantie of begin schooljaar) als **van de school** (bereidheid mee te werken aan het wegwerken van achterstanden door bv. het organiseren van vakantiecursussen en/of inhaallessen).